

Arbetsordning för Rådet för prövning av avvikelser från god forskningssed

Publicerad	medarbetarportalen.gu.se/styrdokument
Beslutsfattare	Rektor
Ansvarig funktion	Universitetsledningens stab
Beslutsdatum	2023-01-12
Giltighetstid	Tillsvidare
Sammanfattning	<p>Denna arbetsordning reglerar de övergripande formerna för hur <i>Rådet för prövning av avvikelser från god forskningssed</i> hanterar misstanke om avvikelse från god forskningssed. Arbetsordningen kompletterar <i>Handlägningsordning vid misstanke om avvikelser från god forskningssed</i> (dnr GU 2021/468) och ska bidra till transparens i hanteringen av ärenden. Huvudsakliga mottagare är <i>Rådet för prövning av avvikelser från god forskningssed</i> och andra som berörs av denna hantering.</p>

Bakgrund

Rättslig kontext och tillämpliga styrdokument

I 1 kap. högskolelagen (1992:1434) stadgas att vetenskapens trovärdighet och god forskningssed ska värnas i högskolornas verksamhet (3 a §) samt att verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen (4 §).

I lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning stadgas att forskaren ansvarar för att följa god forskningssed i sin forskning (4 §) medan forskningshuvudmannen har det övergripande ansvaret för att forskningen utförs i enlighet med god forskningssed (5 §). Vidare stadgas att om det kan misstänkas att oredlighet i forskning har förekommit i en forskningshuvudmans verksamhet, ska forskningshuvudmannen överlämna handlingarna i ärendet för prövning till den nationella Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (6-7 §§).

I 1 kap. 17 § högskoleförordningen (1993:100) stadgas att en högskola ska pröva andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas särskilt av den nationella *Nämnden för prövning av oredlighet i forskning*, samt att en högskola ska fastställa riktlinjer för sin prövning av misstänkta avvikelser från god forskningssed.

Av Göteborgs universitets arbetsordning (dnr GU 2020/1571) framgår att det finns ett råd för prövning av avvikelser från god forskningssed (avsnitt 5.1) liksom att det åligger rektor att fatta beslut om allvarlig avvikelse från god forskningssed samt ärendens överlämnande till nämnden för prövning av oredlighet i forskning respektive rådet för prövning av avvikelser från god forskningssed (avsnitt 4.1.1). Universitetets hantering av misstänkta avvikelser från god forskningssed beskrivs i *Handläggningsordning vid misstanke om avvikelser från god forskningssed* (dnr GU 2021/468).

Definitioner

Med *oredlighet i forskning* avses allvarliga avvikelser från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning (Lag (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning).

Med *andra avvikelser från god forskningssed* avses avvikelser från god forskningssed som inte omfattas av den lagstadgade definitionen. Bedömning av huruvida sådana avvikelser är att betrakta som allvarliga bör i första hand utgå från de principer som finns i den europeiska kodexen för forskningens integritet, utgiven av ALLEA. Det bör särskilt beaktas huruvida avvikelsen väsentligen skadar eller riskerar skada forskningens eller forskarnas integritet samt huruvida den begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet.

Rådets uppgifter

Rådet för prövning av avvikelser från god forskningssed (nedan Rådet) hanterar ärenden endast på uppdrag av rektor vid Göteborgs universitet.

Rådets huvudsakliga uppgifter är att:

- Genomföra en inledande bedömning då en misstanke om oredlighet i forskning eller annan avvikelse från god forskningssed i Göteborgs universitets verksamhet kommit universitetet till kännedom och lämna ett utlåtande med rekommendation om vidare hantering till rektor.

- Utreda misstanke om andra allvarliga avvikelser från god forskningssed och därefter lämna en utredningsrapport till rektor. I den mån det bedöms lämpligt kan även misstankar om ringa avvikelser utredas.

Rådets bedömningar och utredningar ska genomföras noggrant, skyndsamt och under konfidentialitet med beaktande av tillämpliga sekretess- och offentlighetsbestämmelser.

Rådets sammansättning

Rådets sammansättning och hur ledamöter utses beskrivs i *Handläggningsordning vid misstanke om avvikelser från god forskningssed* (dnr GU 2021/468). Där framgår att Rådet består av sex ledamöter, varav fyra ledamöter ska representera den vetenskapliga verksamheten. Därutöver ingår i Rådet universitetsdirektören, eller den universitetsdirektören utser, samt en jurist från gemensamma förvaltningen. I ärende som rör forskarstuderande ska en studentrepresentant företrädande forskarutbildningen ges närvaro- och yttranderätt.

Vid behov kan Rådet adjungera ytterligare ledamöter som representerar den vetenskapliga verksamheten med närvaro- och yttranderätt.

Rådets arbetsformer

Sammanträden

Rådet sammanträder efter kallelse från ordföranden. Sammanträden genomförs vid behov, dock minst två gånger årligen. Även distansmöten i form av till exempel telefon- eller videokonferens ska vara möjliga. I samband med kallelsen ska möteshandlingar göras tillgängliga för Rådets ledamöter på en gemensam, elektronisk plattform med tillräcklig informationssäkerhet.

Den av rektor utsedda ordföranden leder Rådets sammanträden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden.

Jäv

För Rådet gäller de bestämmelser om jäv som anges i förvaltningslagen 16-18 §§ (2017:900). Vetenskapsrådets jävpolicy och riktlinjer för hantering av jäv tillämpas. Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till Rådet.

Beslutsordning

Rådet är beslutsmässigt när mer än hälften av ledamöterna, bland dem ordförande eller vice ordförande, är närvarande.

Beslut i Rådet sker genom acklamation, om inte omröstning begärs. Omröstning ska, enligt 29 § förvaltningslagen (2017:900), ske öppet. Omröstningen avgörs genom enkel majoritet. Om det blir lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Varje närvarande ledamot är skyldig att rösta för något förslag.

I de fall då ett ärende är så brådskande att beslutet ska förklaras omedelbart justerat ska ordföranden läsa upp den exakta beslutsformuleringen som sedan ska återges i protokollet med angivande av att paragrafen är omedelbart justerad.

Reservationsrätt

En ledamot som har deltagit i Rådets beslut har enligt 30 § förvaltningslagen reservationsrätt, vilket innebär rätt att få avvikande mening förord till protokollet. Även föredraganden och andra tjänstemän som utan att delta i avgörandet medverkat vid den slutliga handläggningen har rätt att få avvikande mening antecknad. Protokollsanteckning ska lämnas till protokollföraren inom tre arbetsdagar efter sammanträdet och alltid före det att protokollet justerats. I de fall paragrafen förklaras omedelbart justerad ska avvikande mening anmälas vid sammanträdet.

Brådskande avgöranden

Om ett ärende är så brådskande att Rådet inte hinner sammanträda för att behandla det får ärendet avgöras genom att ordföranden utanför mötet meddelar förslag till beslut till samtliga ledamöter. Samtliga ledamöter måste dock stödja beslutet. Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde och framgå av detta sammanträdes protokoll.

Protokoll

Vid rådets sammanträden förs protokoll av den tjänsteman som bistår Rådet (Rådets handläggare). Protokollet ska upprättas skyndsamt.

Ett protokollsförslag ska tillställas ordföranden och en vid sammanträdet bland de övriga ledamöterna särskilt utsedd justeringsperson med möjlighet för dessa att skyndsamt inkomma med synpunkter. Protokoll som godkänts per e-post av ordföranden och justeringsperson ska ses som justerat. Originalprotokollet ska undertecknas av protokollföraren samt justeras av sammanträdet ordförande och justeringsperson. Protokollet ska anmälas vid Rådets efterföljande sammanträde. Protokollen hålls ordnade hos Rådets handläggare.

Inledande bedömning av misstanke om avvikelser från god forskningssed

En av Rådets uppgifter är att på uppdrag av rektor genomföra en inledande bedömning då en misstanke om avvikelse från god forskningssed kommit universitetet till kännedom. Rådet ska därefter lämna ett skriftligt och motiverat utlåtande till rektor. Rektor fattar därefter beslut om fortsatt hantering.

Genomförande

En inledande bedömning görs skyndsamt av Rådets ordförande / vice ordförande och den ledamot som är jurist från gemensamma förvaltningen med stöd av den tjänsteman som bistår Rådet. Vid behov kan ytterligare ledamot i Rådet delta i bedömningen.

Utlåtande

Den inledande bedömningen ska sammanfattas i ett skriftligt och motiverat utlåtande som fastställs av Rådet innan det överlämnas till rektor.

Fortsatt hantering

Det åligger rektor att därefter fatta beslut om fortsatt hantering av ärendet.

Utredning av misstanke om andra avvikelser från god forskningssed

På uppdrag av rektor genomför Rådet utredningar av misstanke om andra avvikelser från god forskningssed. Efter avslutad utredning ska Rådet lämna en utredningsrapport till rektor. Rektor fattar därefter beslut i ärendet.

Genomförande

Rådet ska samla in fakta i ärendet som grund för sin bedömning.

Person/er som är föremål för utredning rörande andra avvikelser från god forskningssed ska utan onödigt dröjsmål informeras om den anmälda misstanken och inom skäligen tid erbjudas möjlighet att yttra sig.

I tillämpliga fall bör även andra direkt berörda personer, så som medförfattare eller medsökande, informeras om den anmälda misstanken.

Rådet ska inhämta skriftliga yttranden från externa vetenskapligt sakkunniga bedömare om det inte är uppenbart obehövligt. Ersättning kan utgå till sakkunniga.

Även andra personer, till exempel anmälaren och representant för den berörda verksamheten, kan komma att höras inom ramen för utredningen.

I bedömningen ska Rådet också ta ställning till huruvida avvikelserna begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Partsinsyn

Person/er som är part i ett ärende har rätt att ta del av uppgifter som har tillförts ärendet i enlighet med 10 § förvaltningslagen (2017:900).

Bistånd från berörd institution/motsvarande

Berörd institution/motsvarande ska bistå Rådet med att säkra material som kan komma att behövas under utredningen. Det kan exempelvis röra sig om att säkerhetskopiera material från servrar och att omhänderta loggböcker, mätdata, enkätsvar, fotografier, dokumentfiler, filmer och liknande.

Överlämnande till den nationella nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Om det under en utredning framkommer att ärendet rör oredlighet i forskning ska Rådet avbryta sin utredning och föreslå till rektor att överlämna ärendet till den nationella nämnden för prövning av oredlighet i forskning.

Utredningsrapport

Rådet ska dokumentera den anmälda misstanken, utredningen, sitt ställningstagande och förslag till beslut i en utredningsrapport.

Utredningen ska sammanfattas i ett av följande ställningstaganden:

- a) Rådet bedömer att annan avvikelse från god forskningssed föreligger.
- b) Rådet bedömer att annan avvikelse från god forskningssed inte föreligger.
- c) Det är inte möjligt att ta ställning.

Om rådet bedömer att annan avvikelse från god forskningssed föreligger så ska det framgå om någon eller några ska hållas ansvarig(a) för avvikelserna. Det ska också framgå huruvida avvikelserna är av allvarligt slag och om de begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet.

Utredningsrapporten ska fastslås av Rådet innan den överlämnas till rektor.

Fortsatt hantering

Rektor ska skicka Rådets utredningsrapport till den som är föremål för utredningen samt berörd prefekt/motsvarande och dekan. Därefter ska den som är föremål för utredningen beredas möjlighet att kommentera på utredningsrapporten innan beslut i ärendet fattas av rektor.

Det åligger rektor att därefter fatta beslut om fortsatt hantering av ärendet.